

Adresarea problemei inundațiilor în Regiunile din Bazinul Hidrografic al Dunării

icpdr iksd

International
Commission
for the Protection
of the Danube River
Internationale
Kommission
zum Schutz
der Donau

Planuri de Acțiune ale ICPDR împotriva inundațiilor la nivelul Sub-bazinelor din BH

Producerea inundațiilor este un fenomen caracteristic tuturor sistemelor de râuri, după cum s-a observat în ultimii ani în bazinul Dunării, cu consecințe adesea dezastruoase pentru locuitori. Inundațiile au devenit mai frecvente, iar impacturile lor s-au agravat în urma deciziilor despre cum să se utilizeze și să se gospodărească un sistem de râu. Ne așteptăm ca schimbările climatice din viitor să crească magnitudinea și incidența inundațiilor, iar în următoarele decenii e posibil să ne confruntăm cu un risc mai ridicat de inundații în Europa și pagube economice mai mari. Deși fenomenul inundațiilor nu poate fi prevenit, se poate încerca revenirea râurilor la o stare cât mai aproape de cea naturală, iar luarea unor măsuri durabile de-a lungul Bazinului poate reduce în mare măsură frecvența acestora și daunele care le produc. Planificarea/amenajarea la nivel de sub-bazin este esențială și face parte din acest proces. În 2009, Comisia Internațională pentru Protecția Fluviului Dunărea (I.C.P.D.R.) a publicat planuri de acțiune împotriva inundațiilor pentru 17 sub-bazine care acoperă întregul curs al Dunării.

Abordarea problemei inundațiilor la nivel european, al Bazinului Dunării și al Sub-bazinului.

În 2004, I.C.P.D.R. a adoptat un „Program de Acțiune pentru Prevenirea Durabilă a Inundațiilor în Bazinul Fluviului Dunărea”. Scopul acestui Program este acela de a realiza o abordare durabilă pe termen lung pentru managementul riscului la inundații în vederea protejării vieții locuitorilor și a proprietății acestora intensificând totodată activitatea de conservare și îmbunătățire a ecosistemelor legate de apă. Având în vedere că Programul de Acțiune asigură un cadru strategic de ansamblu, date fiind dimensiunile regiunii și complexitatea și variațiile interne, este necesară întocmirea unui plan la fața locului la o scară mai mică, adică de sub-bazin. Un sub-bazin poate fi definit ca o parte dintr-un bazin de râu drenată de un singur râu sau de un grup de râuri minore. Ca exemple pot fi date: bazinele râurilor – afluenți Tisa, Sava, Drava și Morava.

„Producerea de inundații dezastruoase din ultimii 15 ani a avut consecințe grave asupra oamenilor și au generat daune materiale masive în Bazinul Dunărean”.

Pe lângă acest Program, în 2007 a intrat în vigoare Directiva Europeană împotriva Inundațiilor (E.F.D.) care are ca scop reducerea și controlul riscului inundațiilor asupra sănătății oamenilor, a mediului, a moștenirii culturale și a activității economice. Deoarece Programul de Acțiune al ICPDR a fost realizat în deplină concordanță cu EFD, planurile de acțiune împotriva inundațiilor pentru sub-bazine reprezintă un pas important spre implementarea EFD în Bazinul Fluviului Dunărea.

„A trebuit să ne regândim modul în care privim inundațiile – schimbarea fundamentală a atitudinii de la cea de dominare a naturii la una de acceptare și învățare de a trăi cu fenomenul de inundații concentrându-ne pe reducerea impacturilor acestora”.

Principiile Programului de Acțiune al ICPDR pentru o Prevenire Durabilă a Inundațiilor:

- Trecerea de la acțiunea defensivă împotriva pericolului la managementul riscului și la promovarea convingerii oamenilor că trebuie să accepte acest fenomen ca făcând parte din viața lor;
- Abordarea bazinului de râu, luând în considerare Directiva Cadru a UE a Apei;
- Acțiuni comune ale guvernelor, municipalităților și factorilor interesați îndreptate spre realizarea managementului riscului de inundații și creșterea gradului de conștientizare;
- Reducerea riscurilor de inundații prin retenție naturală, protecție structurală împotriva inundațiilor și reducerea pericolului;
- Solidaritate: convingerea că o regiune nu trebuie să lase problemele de gospodărire a apei în seama altor regiuni. Strategia constă într-o abordare în trei pași: reținere, stocare și drenare; regiunile trebuie să depună toate eforturile mai întâi pentru reținerea apei de la precipitații in situ, apoi pentru stocarea apei în exces pe plan local și abia după aceea permiterea evacuării apei în râu

Cele 17 planuri de acțiune la nivel de sub-bazine acoperă întregul bazin constând din următoarele secțiuni:

1. Dunărea superioară (Germania și Austria)
2. Afluentul Dunării, Inn (Germania și Austria)
3. Dunărea –zona Austriacă (Austria)
4. Morava (Rep Cehă, Austria și Slovacia)
5. Vah, Hron și Ipel (Slovacia, Rep Cehă și Ungaria)
6. Dunărea zona Panonică Centrală (Austria, Slovacia, Ungaria, Serbia, și Croatia)
7. Drava și Mura (Austria, Slovenia, Croația și Ungaria)
8. Sava (Slovenia, Croatia, Bosnia- Herzegovina, Serbia)
9. Tisa (Slovacia, Ucraina, România, Ungaria, și Serbia)
10. Dunărea Panonică Sudică (Croația, Serbia și RO)
11. Banat (Serbia și România)
12. Morava Mare (Serbia și Bulgaria)
13. Afluenții din Bulgaria (Bulgaria)
14. Afluenții din Sudul și centrul României (România)
15. Coridorul Inferior al Dunării (România și Bulgaria)
16. Prut și Siret (Ucraina, Moldova și România)
17. Dunărea Delta - Liman (Ucraina și România)

Conceperea Protecției împotriva Inundațiilor la nivel de sub-bazin

În 2009, ICPDR a publicat Planurile de acțiune împotriva inundațiilor pentru 17 sub-bazine, pe baza a 45 de documente naționale de planificare care acoperă întregul bazin. Acestea furnizează prima privire de ansamblu a acțiunilor de reducere a riscului de inundații în Bazinul Dunării.

Pentru întocmirea acestor planuri, au fost elaborate mai întâi măsurile la nivel național în 13 din statele ICPDR. Au avut loc discuții între țările care împart anumite sub-bazine pentru realizarea unui plan armonizat pentru întreaga zonă a fiecărui sub-bazin.

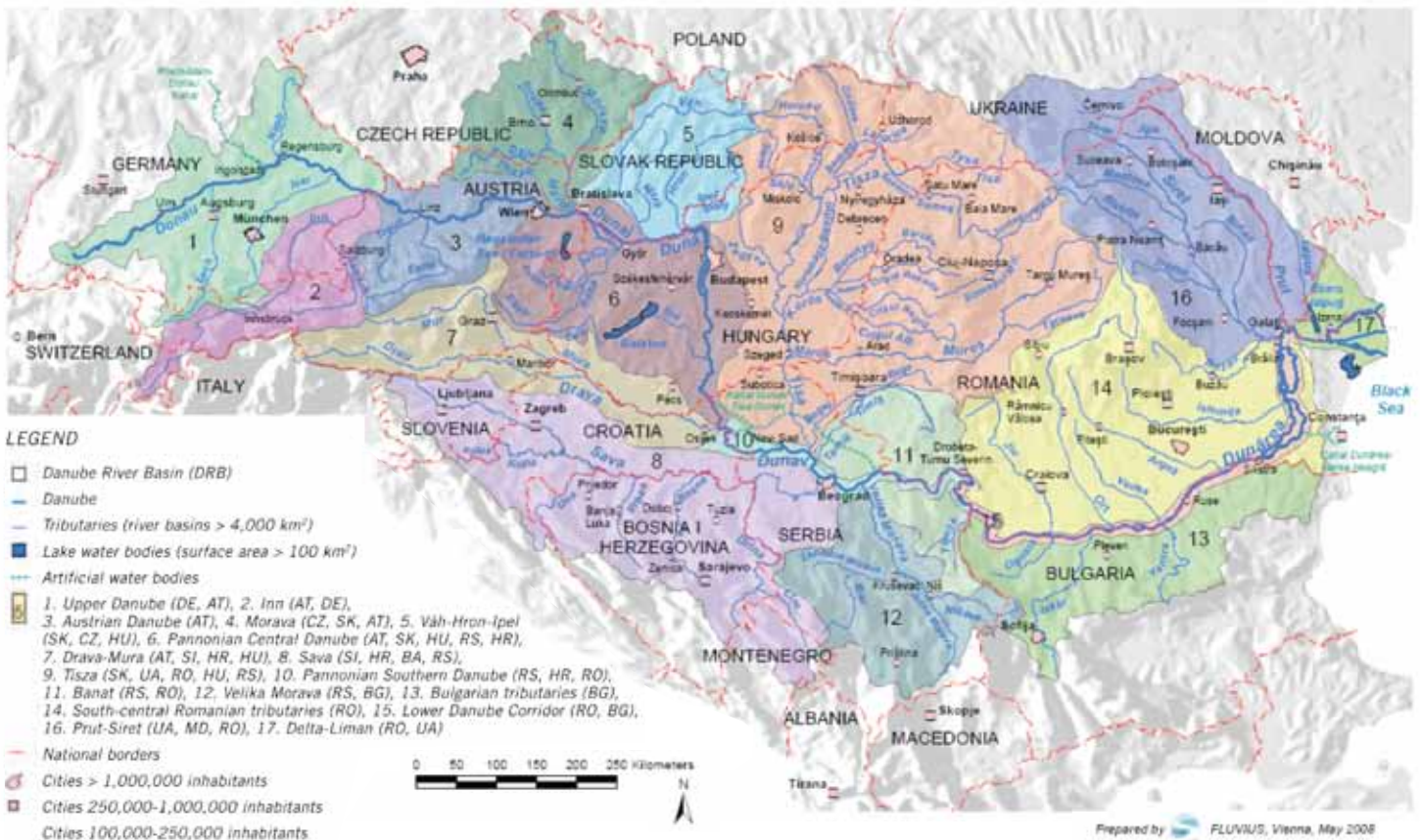
Planurile de acțiune finalizate au trecut în revistă situația existentă și au stabilit țintele și măsurile de reducere a impacturilor negative și probabilitatea producerii inundațiilor, de sporire a gradului de conștientizare și pregătire și de îmbunătățire a prognozării inundațiilor. Țintele și măsurile se bazează pe reglementarea folosinței terenului și a planificării spațiale; creșterea gradului de retenție și a capacităților de retenție, acțiuni tehnice de apărare împotriva inundațiilor; acțiuni de prevenire (ex: sisteme de prognozare și avertizare a inundațiilor); construirea capacităților; sporirea nivelului de conștientizare și pregătire, și prevenirea și reducerea poluării apei din cauza inundațiilor.

Directiva Europeană privind Inundațiile (2007/CE/60)

Directiva UE privind evaluarea și managementul riscurilor de inundații impune S.Me să efectueze o evaluare preliminară a riscului de inundații al tuturor râurilor și al zonelor de coastă ale acestora până în 2011 pentru a identifica zonele cu risc de inundații. Pentru aceste zone, trebuie întocmite până în 2013 hărți ale riscului de inundații și până în 2015 trebuie realizate planuri de management al riscului de inundații, concentrate pe prevenire, protecție și pregătire. Fiecare țară trebuie să ia măsuri adecvate și coordonate pentru reducerea riscului de inundații. S.Me trebuie să-și coordoneze acțiunile de management al riscului de inundații în bazinele de râuri pe care le dețin împreună și să nu întreprindă luarea unor măsuri care ar putea crește riscul de inundații în țările învecinate. S.Me trebuie totodată să țină cont de schimbările climatice și de activitățile durabile de folosire a terenului. Directiva cuprinde și drepturile de acces ale publicului la aceste informații și de a avea un cuvânt de spus în procesul de planificare și trebuie întocmită în deplin acord cu Directiva Cadru UE a Apei.

Sub-basins for Flood Action Plans

© ICPDR, Vienna

Actiunile la nivel de Sub-Bazin

Planurile de acțiune pentru sub-bazine cuprind informații detaliate despre un număr de acțiuni concrete pentru reducerea inundațiilor în întreaga regiune, inclusiv despre renaturalizarea corpurilor de apă, crearea unor poldere pentru situații de inundații, refacerea digurilor și îmbunătățirea sistemelor de alarmare și prognozare. Ca urmare a elaborării planurilor de acțiune, pentru aplicarea acestora este crucială întocmirea hărților de risc care să prezinte pericolul de inundații și riscul producerii acestora. Fiecare țară în parte are sarcina de a lua deciziile legate de implementarea planurilor de acțiune în conformitate cu acordurile bilaterale și multilaterale.

„Planurile de acțiune pentru sub-bazine oferă prima imagine de ansamblu a acțiunilor de reducere a riscului de inundații în Bazinul Dunării care odată implementate vor trasa lungul parcurs al exprimării multor provocări cu care ne vom confrunta”

ICPDR – Secretariat, Vienna International Center DO412, PO Box, 1400 Vienna Austria

Phone:+43.26060-5738; Fax:+43.26060-5895

icpdr@unvienna.org; www.icpdr.org

Text: Igor Liska si Suzie Holt

Foto:Graziella Jula si Igor Liska

ICPDR doreste sa multumeasca tuturor celor ce au sprijinit cu foto si text producerea brosurii

*Traducerea si editarea au fost efectuate de catre GWP- Romania, iar forma editoriala finala si tiparirea de catre SC Imunoplant s.r.l. Oradea
Tel: 0040722.600.776; 0040770.109.872*

„Se pare că impactul creat de inundații majore în Europa va crește considerabil în viitor, societatea devenind mai vulnerabilă la distrugerile cauzate de inundații, deoarece acestea pot deveni mai severe și mai frecvente din cauza schimbărilor climatice”.

Executarea colectiva a măsurii planificate, va spori nivelul de protecție a locuitorilor din bazin. Setul de 17 planuri menționate, reprezintă un document unic de planificare tehnică care oferă, pentru prima dată, o imagine de ansamblu a măsurilor pe care toate țările Dunărene le ia pentru a menține și asigura securitatea propriilor cetățeni împotriva pericolului inundațiilor. Acestea sunt o contribuție majoră la finalizarea planurilor de management al riscului la inundații până în 2015, așa cum este cerut de EFD (Directia Europeana privitoare la Inundatii) și arată existența cooperării excelente la nivel de bazin, în domeniul protecției, prevenirii și reducerii riscului de producere a inundațiilor.

Riscul de Inundații pe Dunăre: Întocmirea unor hărți ale Pericolului de Inundații și Vulnerabilități la Inundații în întregul Bazin

În cadrul Programului UE de Cooperare Transfrontieră a fost aprobat Proiectul de Mapping al Riscului de Inundații pe Dunăre „Floodrisk”. Acest proiect de 6,5 mil euro pentru întocmirea unor hărților de risc cu evaluarea armonizată și uniformă a riscului de inundații și care prezintă pericolul și nivelele de vulnerabilitate la inundații, vor constitui elementele de bază pentru stabilirea de măsuri pentru reducerea pericolului de inundații în Bazinul Dunării. Demarat ca o inițiativă a Președinției României a ICPDR din 2007, proiectul va satisface cerințele EFD pentru întocmirea hărților de risc la inundații pentru zonele aflate în risc din BHD până în 2013. Proiectul „Floodrisk” va fi finalizat până la sfârșitul lui 2012 sub conducerea Ministerului Mediului din România cu implicarea tuturor țărilor dunărene. Pentru detalii suplimentare, vă rugăm contactați Ministerul Mediului din România la mj.adler@mmediu.ro

